

De uitweg is Europees

Citation for published version (APA):

Chamon, M. (2020). De uitweg is Europees. *De Standaard*, 33.

Document status and date:

Published: 03/07/2020

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

De uitweg is Europees

ROL VAN EUROPA We kunnen de politieke malaise alleen doorbreken met een gedurfde langetermijnvisie, vindt Merijn Chamon. Daarvoor hebben we de EU nodig.

Merijn Chamon
Assistant Professor
EU Law (Maastricht
University).

In haar column maakt Mia Doornaert een bedenkelijke diagnose van de politieke en maatschappelijke malaise waarin we ons bevinden (*DS 2 juli*). Een concrete remedie stelt ze helaas niet voor. Het gevolg is dat haar column leest als één langgerekte zure oprisping. Zo wil ze ons doen geloven dat de 'Black Lives Matter-omotie' in België of Europa deel uitmaakt van de grondstroom en representatief is voor een continent 'op de knie van de permanente verontschuldiging van "onze schuld" aan zowat al wat fout

gaat in de wereld'. Maar de Black Lives Matter-beweging is hier hoogstens een randfenomeen.

Doornaert propageert het rechtse idee dat een grotere bewustwording rond de privileges die blanken genieten en de verantwoordelijkheid van elke burger om mee te bouwen aan een meer egalitaire samenleving, zou neerkomen op het aanpraten van een blank schuldcomplex. Ze suggereert ook dat West-Europa zijn dominante wereldpositie is verloren doordat het zijn veiligheid uitbesteedde aan de

Verenigde Staten en focuste op de uitwerking van een welvaartsstaat.

Suez-crisis

In de vele geschiedkundige werken die haar bibliotheek ongetwijfeld rijk is, slaat Doornaert vermoedelijk telkens de hoofdstukken over de Tweede Wereldoorlog, de dekolonisering en de Suez-crisis over. Dat zijn allemaal episodes die aantonen hoe West-Europese staten maar moeilijk verteerd hebben dat hun geopolitieke rol grotendeels is uitgespeeld en dat zij hier dus geenszins 'gemakshalve' voor gekozen hebben. Het enige dat Doornaerts stellingen bijeen lijkt te houden, is haar diepgewortelde cultuurpessimisme.

zoals de VS en China knikken heftig met haar mee. Met een meer nuchtere kijk, en daar hoeft je geen Europees federalist voor te zijn, is het duidelijk dat de Europese Unie wél een deel van het antwoord is.

Revolte in Nederland?

Een groot deel van de maatschappelijke en politieke malaise is het gevolg van economische onzekerheid en een onveiligheidsgevoel bij burgers. Dat zijn twee uitdagingen die voor een groot stuk alleen op EU-niveau aangepakt kunnen worden. Het herstelpakket van 750 miljard euro is daar een puzzelstuk in, maar Doornaert merkt op dat daarvoor gelukkig de unanimiteitsregel geldt in de EU. Want mocht het doorgedrukt worden per meerderheid, zou het resultaat volgens haar geen sterker 'Europa' zijn, maar een revolte in Nederland, waar de burgers niet zouden willen betalen voor een herstelpakket.

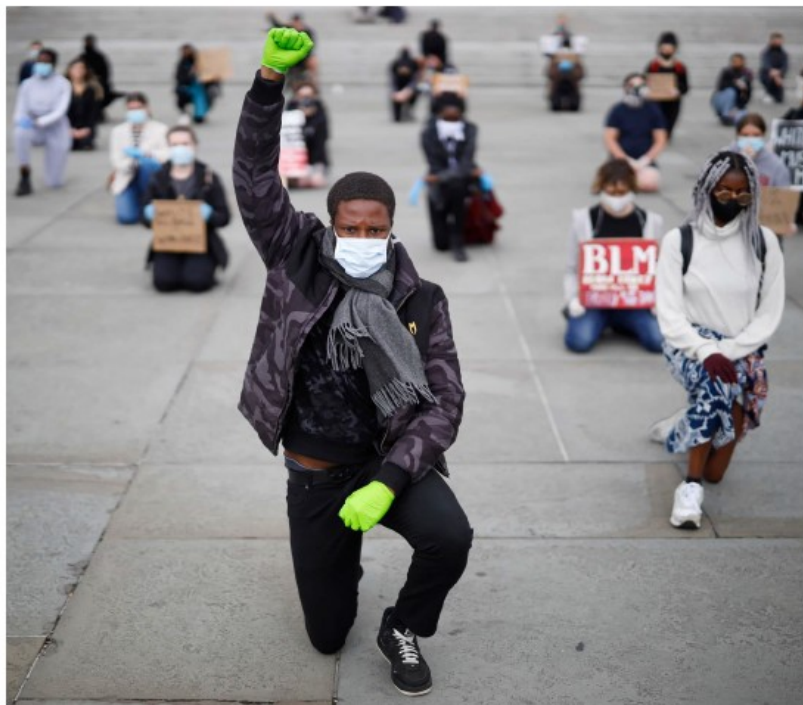
Ironisch genoeg merkt Doornaert niet dat ze daarmee de door haar aangeklaagde malaise juist bejubelt. We kunnen de politieke malaise alleen doorbreken met een gedurfde langetermijnvisie, en niet door toe te geven aan de kortzichtige angst voor de kiezer. Aangezien de export van goederen en diensten in Nederland goed is voor 82,5 procent van het bbp, biedt de Nederlandse regering haar burgers alleen een perspectief als ze een Europese economische relance mee ondersteunt. Alleen daardoor kan de open Nederlandse economie weer floreren.

De uitweg uit de malaise loopt dus via de EU, die de lidstaten de noodzakelijke schaal en een bindend kader geeft waarbinnen ze kunnen samenwerken om relevant te blijven in de 21ste eeuw. Gelukkig weet ook Mark Rutte dat. Hij zal voor het thuisfront eerst hard onderhandelen over de Nederlandse centen en dan finaal het herstelpakket op de Europese top in juli met de andere leiders afkloppen.

Uitdagingen zoals de economische onzekerheid kunnen voor een groot stuk alleen op EU-niveau aangepakt worden

Haar vraag 'waar de uitweg' uit de maatschappelijke en politieke malaise ligt, is wel pertinent. Helaas geeft ze zelf geen antwoord. Wel lijkt ze stellig te weten waar de uitweg níet ligt. Vergeet de Europese Unie, de 'opstoot moet van de lidstaten komen'. Wat die opstoot inhoudt en hoe de lidstaten dit op eigen houtje kunnen klaarspelen, legt ze niet uit. Het is opvallend dat de oplossing dus blijkbaar ligt bij dezelfde falende politieke structuren die ons naar de malaise hebben geleid, en die de schaal ontbreken om de uitdagingen van de 21ste eeuw het hoofd te bieden.

Gaullisten en brexiteers die er heilig van overtuigd zijn dat een 'soverein' Verenigd Koninkrijk in dezelfde klasse zal spelen als grootmachten

Een Black Lives Matter-actie op Trafalgar Square in Londen. © Tolga Akmen / afp

de mening

Marc Reugebrink

Een vierkant blok in een rond gat

Nationalisme, dat is altijd een beetje knutselen, een beetje duwen en trekken, frommelen, buigen, en als het niet anders kan, is het met geweld een vierkant blok in een rond gat proberen te hameren, iets wat je ongeduldige kleuters weleens ziet doen.

Het valt ook niet mee. Je moet een hele geschiedenis verzinnen om te bewijzen dat Vlaanderen bij wijze van spreken al jaren voor Christus bestond. Je moet een soort 'ras' bij elkaar fantaseren (wetenschappers hebben vastgesteld dat rassen niet bestaan) om het jus sanguinis in te kunnen roepen, een rechtsprincipe volgens hetwelk je aan het bloed aanspraken ontleent op een bepaalde nationaliteit, die van een ouder of voorouder. Reden waarom ik nooit een echte Belg, laat staan een echte Vlaming zal kunnen zijn, hoewel ik me liet naturaliseren tot Belg.

Dat laatste deed ik uit betrokkenheid bij mijn nieuwe land. Ik wilde hier kunnen stemmen, meebeslissen. Ik betaal hier immers mijn belastingen en socia-

le bijdragen. Het was naïef te denken dat die vorm van engagement voldoende was om meegeteld te worden. Ik heb lieve Vlaamse vrienden, maar heel vaak ben ik door mensen in Vlaanderen uitgescholden, soms zelfs op grond van alleen mijn uiterlijk. Er is mij uit bruinrechtse hoek te verstaan gegeven dat ik beter 'terug naar huis' ging. En de ontwikkelingen onder leiding van de N-VA, als die het over 'Vlaanderen', 'Vlaams' en 'Vlamingen' heeft, maken me steeds duidelijk dat ik daar niet bijhoor. Kaas-kop go home.

Het stelt allemaal niet heel veel voor als je het vergelijkt met wat landgenoten meemaken die niet als ik een geprivilegieerde witte man van boven de vijftig zijn. Je zult bijvoorbeeld maar kleuter met 'verkeerd' bloed zijn — met Turks, Bulgaars, Congolees, Marokkaans, zelfs Italiaans of nog ander niet-Vlaams bloed. In een taalbad moet je (*DS Avond 1 juli*) Minister van Onderwijs Ben Weyts, de man die overal te pas en te onpas als een duvel uit een doosje voor een camera springt, heeft

tegen allerlei adviezen in (*DS 28 november 2019*) besloten dat die arme bloedjes van kinderen met harde hand de landstaal bijgebracht moet worden. Dat op een leeftijd dat autochtone *Vlaminkes* nog 'toet-toet' tegen een auto zeggen.

En om eens lekker Hollands uit de hoek te komen (het is een selffulfilling prophecy): welke taal wordt die kleuterjes dan bijgebracht? De scheve tussentaal die de meeste Vlamingen onderling bezigen? Of gaan we voor een Nederlands dat veel Vlamingen zelf maar erg gebrekkig beheersen (al doen Nederlanders nauwelijks beter)?

Je hoort mij niet zeggen dat het van geen belang zou zijn om de landstaal (-talen) te kennen. Maar het verplichte taalbad voor kleuters lijkt vooral gehamer te zijn van hen die wat grotendeels fictie is tot enge eendimensionale werkelijkheid willen maken.

Marc Reugebrink is schrijver. Deze week schrijft hij 'De mening' in *DS Avond*.